

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

กระบวนการ การรับรองโครงการปศุสัตว์ OK

กรมปศุสัตว์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

หน้า

1. วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ
2. ขอบเขต
3. คำจำกัดความ
4. หน้าที่ความรับผิดชอบ
5. Work Flow กระบวนการ
6. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
7. มาตรฐานงาน
8. ระบบติดตามประเมินผล
9. เอกสารอ้างอิง
10. แบบฟอร์มที่ใช้

คู่มือการปฏิบัติงาน กระบวนการ การรับรองโครงการปศุสัตว์ OK

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางในการตรวจประเมินและรับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่ชัดเจน
- 1.2 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคในพื้นที่เขต 5 ว่าเนื้อสัตว์ที่ได้รับตราสัญลักษณ์มีความปลอดภัย
- 1.3 เพื่อยกระดับมาตรฐานการจำหน่ายเนื้อสัตว์ในตลาดสดและห้างสรรพสินค้าให้ถูกสุขลักษณะ

2. ขอบเขต

ครอบคลุมกระบวนการตั้งแต่การรับสมัครผู้ประกอบการ การตรวจประเมินสถานที่จำหน่าย การเก็บตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ การออกใบรับรอง และการตรวจติดตามภายหลังการรับรอง ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ภายใต้การดูแลของสำนักงานปศุสัตว์เขต 5

3. คำจำกัดความ

ปศุสัตว์ OK คือ ตราสัญลักษณ์รับรองสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ที่สะอาด ปลอดภัย และตรวจสอบย้อนกลับได้

GAP คือ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นต้นทางของเนื้อสัตว์

การรับรองรายเดี่ยว คือ การรับรองสถานที่จำหน่ายโดยพิจารณาข้อมูลและองค์ประกอบต่างๆ เป็นรายกรณีเฉพาะ เช่น ร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ในตลาดสด อาคารทั่วไป เป็นต้น

การรับรองรายกลุ่ม คือ การรับรองสถานที่จำหน่ายโดยพิจารณาข้อมูลและองค์ประกอบต่างๆ ในลักษณะกลุ่ม ซึ่งสถานที่จำหน่ายแต่ละสาขามีรูปแบบการจัดการในลักษณะเดียวกัน เช่น โมเดิร์นเทรด เป็นต้น

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

- สำนักงานปศุสัตว์เขต 5: เป็นคณะกรรมการรับรองสถานที่จำหน่ายปศุสัตว์ OK กำกับดูแลให้คำปรึกษา ตรวจติดตามประเมินผลในภาพรวมของเขต และสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัด
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด: รับสมัคร ตรวจประเมินสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ สุ่มเก็บตัวอย่าง และเสนอขออนุมัติการรับรอง
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ: ประชาสัมพันธ์โครงการและติดตามดูแลสถานที่จำหน่ายในพื้นที่

5. Work Flow กระบวนการ

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา	แบบฟอร์ม/เอกสารอ้างอิง
1		รับแบบคำขอพร้อมหลักฐานประกอบ (ใบอนุญาต คำขาก, GAP, แหล่งที่มาเนื้อสัตว์)	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด		แบบฟอร์ม OK-01
2		ตรวจประเมินสถานที่จำหน่าย เนื้อสัตว์ บันทึกข้อมูล และจัดทำรายงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	ภายใน 45 วัน	แบบฟอร์ม OK-02
3		สรุปผลการตรวจประเมิน และ เอกสารประกอบ พร้อมทั้งรูปถ่ายเสนอ สนง.ปศข.	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด	ภายใน 15 วัน	แบบฟอร์ม OK-02
4		พิจารณาผลการตรวจประเมิน บันทึกผล ออกใบรับรอง ฯ ให้แก่สถานที่ จำหน่ายเนื้อสัตว์ (กทม.ให้สนง.ปศข1เป็น หน่วยงานออกใบรับรอง) รวบรวมผลส่ง สพส.	สำนักงานปศุสัตว์เขต 5	ภายใน 30 วัน	แบบฟอร์ม OK-06 แบบฟอร์ม OK-05

หมายเหตุ ระบุคำอธิบายเพิ่มเติม หรือ เงื่อนไขที่สำคัญในการดำเนินงาน

(ความหมายสัญลักษณ์ “ไม่ต้องแสดงในคู่มือ”)

- จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
- กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
- การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
- แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
- จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน เช่น กรณีการเขียนกระบวนการไม่สามารถจบได้ภายใน 1

หน้า)

6. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. การยื่นคำขอและตรวจสอบเอกสาร

- ผู้ประกอบการยื่นแบบคำขอรับรอง (แบบฟอร์ม OK-01) พร้อมเอกสารประกอบ ณ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหรือจังหวัดในพื้นที่
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสาร
- หากเอกสารครบถ้วน จะเสนอแบบคำขอต่อคณะกรรมการตรวจประเมินต่อไป

2. การนัดหมายและตรวจประเมินสถานที่

- ต้องเข้าดำเนินการตรวจประเมินสถานที่จริงให้แล้วเสร็จภายใน 45 วัน นับจากได้รับเอกสาร
- วิธีการตรวจประกอบด้วย การตรวจพินิจ การสัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสาร และการถ่ายรูปสถานที่เพื่อบันทึกลงในแบบฟอร์ม OK-02

3. การสรุปผลและพิจารณารับรอง

- เมื่อผ่านการตรวจประเมินหรือแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว คณะกรรมการตรวจประเมินจะจัดทำรายงานสรุปเสนอต่อคณะกรรมการรับรองภายใน 15 วัน
- คณะกรรมการรับรองพิจารณาผลภายใน 30 วัน นับจากได้รับเอกสารและบันทึกผลในแบบฟอร์ม OK-06
- การลงมติรับรองต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด

4. การออกไปรับรองและอายุการรับรอง

- สำนักงานปศุสัตว์เขตในพื้นที่เป็นผู้ออกไปรับรองตามรูปแบบที่กำหนด พร้อมมอบป้ายตราสัญลักษณ์ปศุสัตว์ OK
- การรับรองมีระยะเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการรับรองมีมติให้การรับรอง
- ในระหว่างการรับรอง จะมีการตรวจติดตามสถานที่จำหน่ายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

7. มาตรฐานงาน

1. การกำกับดูแลเกณฑ์การรับรอง สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 จะทำหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและหลักฐานการตรวจประเมิน เพื่อให้มั่นใจว่าสถานที่จำหน่ายผ่านเกณฑ์ 4 ข้อหลักอย่างแท้จริง:

- **ตรวจสอบแหล่งที่มา:** เนื้อสัตว์ต้องมาจากฟาร์มมาตรฐาน GAP และโรงฆ่าสัตว์ที่มีใบอนุญาตถูกต้อง
- **ตรวจสอบสุขลักษณะ:** สถานที่จำหน่ายต้องสะอาด มีการควบคุมอุณหภูมิเนื้อสัตว์ (ไม่ควรเกิน 7°C) และไม่มีสัตว์พาหะนำโรค
- **ระบบตรวจสอบย้อนกลับ:** ต้องมีเอกสารหรือระบบที่สามารถระบุแหล่งที่มาของสินค้าได้อย่างชัดเจน

2. มาตรฐานการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 กำกับดูแลให้มีการส่งตัวอย่างเนื้อสัตว์ไปยังศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ภาคเหนือตอนบน จ.ลำปาง เพื่อเฝ้าระวังตามเกณฑ์มาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ OK:

- **เกณฑ์ด้านจุลชีววิทยา:**
 - ต้องไม่พบเชื้อ *Salmonella* serogroup ใน 25 กรัม
 - เชื้อ *S. aureus* ต้องไม่เกิน 100 CFU/กรัม
- **เกณฑ์ด้านสารตกค้าง:**
 - ห้ามพบ สารเร่งเนื้อแดง (Beta-agonists) ทุกชนิด
 - ห้ามพบ ยาปฏิชีวนะตกค้างจากการตรวจยืนยันผลด้วยเทคนิค LC-MS/MS

3. มาตรฐานการออกใบรับรอง ในฐานะหน่วยงานออกใบรับรอง สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 จะควบคุมมาตรฐานการออกทะเบียนรับรองตามรูปแบบที่กำหนด:

- **รหัสทะเบียน:** ควบคุมการออกเลขทะเบียน 5 ชุด (เช่น OKC-05-50-001/2569) เพื่อระบุชนิดเนื้อสัตว์, เขตปศุสัตว์, รหัสจังหวัด และลำดับที่การรับรองให้ถูกต้องตามมาตรฐานกรมปศุสัตว์
- **อายุการรับรอง:** กำหนดให้ใบรับรองมีอายุ 3 ปี นับตั้งแต่วันที่มามีมติให้การรับรอง

4. มาตรฐานการดำเนินการเมื่อไม่ผ่านเกณฑ์ หากพบกรณีตัวอย่างไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 จะกำกับให้จังหวัดดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดทันที:

- **กรณีเชื้อจุลินทรีย์เกิน:** กำกับให้จังหวัดแจ้งผู้ประกอบการปรับปรุงสุขลักษณะและสุขอนามัยของสถานที่จำหน่าย
- **กรณีพบสารตกค้าง:**
 - กำกับให้จังหวัดเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สถานที่จำหน่ายทันที
 - สั่งการให้สอบย้อนข้อมูลตามชุดการผลิต (Lot number) กลับไปถึงระดับฟาร์ม
 - หากผู้ประกอบการไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ภายใน 15 วัน เขต 5 จะพิจารณาเพิกถอนการรับรองตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

5. มาตรฐานการรายงานและประเมินผล สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 จะรวบรวมและสรุปผลการดำเนินงานผ่านไฟล์ Excel ตามแบบฟอร์ม OK-05/1, OK-05/2 และ OK-05/3 เพื่อส่งต่อให้ส่วนกลางภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน เพื่อเป็นการยืนยันคุณภาพการทำงานในระดับพื้นที่

8. ระบบติดตามประเมินผล

1. ระบบรายงานผลการปฏิบัติงานรายเดือน คณะกรรมการรับรองในระดับพื้นที่ จะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานส่งให้กรมปศุสัตว์ทราบภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไป:

- รูปแบบการรายงาน: จัดส่งในรูปแบบไฟล์ Excel ตามแบบฟอร์มมาตรฐานที่กำหนด:
 - แบบฟอร์ม OK-05/1: รายงานผลการตรวจรับรองใหม่
 - แบบฟอร์ม OK-05/2: รายงานผลการตรวจติดตาม (Surveillance)
 - แบบฟอร์ม OK-05/3: รายงานผลการตรวจต่ออายุการรับรอง

- เนื้อหาการรายงาน: ครอบคลุมทั้งการพิจารณารับรองใหม่ การยกเลิก และการเพิกถอนใบรับรองในรอบเดือนนั้น ๆ

2. การติดตามผ่านระบบออกใบรับรอง สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 มีบทบาทเป็นผู้ออกใบรับรองให้แก่สถานที่จำหน่ายที่ผ่านมติคณะกรรมการรับรอง:

- เจ้าหน้าที่เขตจะตรวจสอบความถูกต้องของรายงานผลการตรวจประเมิน (แบบฟอร์ม OK-02) และเอกสารประกอบที่จังหวัดส่งมา ก่อนจะดำเนินการออกใบรับรอง
- กระบวนการนี้ช่วยให้เขตสามารถกำกับดูแลมาตรฐานการตรวจประเมินของแต่ละจังหวัดให้เป็นไปตามเกณฑ์เดียวกัน

3. การติดตามผลการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ สำนักงานปศุสัตว์เขต 5 จะติดตามผลการเฝ้าระวังทางจุลชีววิทยาและสารตกค้าง:

- จังหวัดในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 5 จะต้องส่งตัวอย่างเนื้อสัตว์ไปตรวจที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ภาคเหนือตอนบน จ.ลำปาง
- ในกรณีที่ตรวจพบยาปฏิชีวนะตกค้างหรือสารเร่งเนื้อแดง ห้องปฏิบัติการจะต้องแจ้งผลให้สำนักงาน ปศุสัตว์เขตทราบโดยด่วนทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประสานงานกับจังหวัดในการเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดทันที

9. เอกสารอ้างอิง

โครงการเนื้อสัตว์ปลอดภัย ใส่ใจผู้บริโภค (ปศุสัตว์ OK) กรมปศุสัตว์

10. แบบฟอร์มที่ใช้

- OK-01: ใบสมัครเข้าร่วมโครงการ
 - OK-02: แบบตรวจประเมินสถานที่จำหน่ายเนื้อสัตว์
 - OK-04: แบบฟอร์มการเก็บตัวอย่างเนื้อสัตว์
 - OK-05/1: แบบฟอร์มรายงานผลการตรวจรับรองใหม่
 - OK-05/2: แบบฟอร์มรายงานผลการตรวจติดตาม (Surveillance)
 - OK-05/3: แบบฟอร์มรายงานผลการตรวจต่ออายุการรับรอง
 - OK-09: ใบแจ้งผลการพิจารณาการรับรอง
-